

سه شنبه 29 شهریور 22 شوال 20 سپتامبر

سالروز جنگ نادر با اشرف قندهاري (افغان) در دامغان ...

سالروز جنگ نادر با اشرف قندهاري (افغان) در دامغان

19 سپتامبر سال 1729 (28 شهریور) سالروز نبرد نادرقلی افشار (در آن زمان، یک ژنرال و سپهسالار ایران) با اشرف قندهاري (افغان) در میهماندوست دامغان است. میدان این نبرد خونین یکروزه در 20 کیلومتری شمال دامغان و کنار رود کوچک میهماندوست بود. به نوشته کوکل انگلیسی، در این جنگ 12 هزار تن از نیروهای اشرف کشته و نادر نیز 4 هزار کشته تلفات داشت. عده سربازان نادر (سپاه خراسان از جمله شهرهای هرات، بلخ، مرو و بخارا) در این نبرد 25 هزار تن و شمار نیروهای اشرف 50 هزار نفر بود.

دلیل پیروزی نادر در این نبرد، انضباط شدید نظامیان او بود که نادر اکیدا دستور داده بود که در زمان جنگ، کورکورانه از افسران فرمانده اطاعت نکنند. در برابر، قندهاري ها به جاي فرمانده کل، فقط از سران طوایف خود دستور می گرفتند و ضمن محاربه، گاهی حملات در یک جهت نبود. این نخستین برخورد نادر با افغانها بود.

اشرف پس از این شکست دست به عقب نشینی زد و از طریق ورامین و تهران به اصفهان رفت و از آنجا عازم جنگ با نادر شد که وی را دنبال می کرد، ولی در مورچه خورت هم که صحنه این جنگ (دومین نبرد) بود شکست خورد، به اصفهان بازگشت و با خزائن به فارس گریخت. اشرف در زرکان فارس نیز از نادر شکست خورد و به شورش قندهاري ها علیه دولت مرکزی پایان داده شد. نادر بعدا قندهار را گرفت و در تعقیب فراریان این شهر به هند رفت و دهلی را هم متصرف شد.

توماس پین و اندیشه های انقلابی اش

19 سپتامبر سال 1792 توماس پین روشنفکر و انقلابی معروف از انگلستان که در آنجا به دلیل ضدیت هایش در معرض دستگیری و مجازات بود به فرانسه گریخت. وی که ژانویه سال 1737 در انگلستان به دنیا آمده بود در سال 1809 درگذشت. توماس Thomas Paine در جوانی از انگلستان به آمریکا مهاجرت کرد، ولی در اینجا نتوانست ظلمی را که به بردگان سیاهپوست می شد تحمل کند و دست به انتشار کتابی تحت عنوان بردگان افریقایی در آمریکا زد و رفتار با آنان را ناعادلانه و غیر انسانی خواند. وی در آن زمان در شهر فیلادلفیا دستیار سردبیر مجله پنسیلوانیا بود. او سپس بر ضد سران وطنش، انگلستان، اقدام کرد و به مهاجران آمریکایی حق داد که بر ضد انگلستان انقلاب کنند و نوشت: انگلستان بر مهاجران آمریکا مالیات وضع می کند بدون این که اجازه دهد که نمایندگانشان در جریان وضع مالیات حضور داشته باشند، لذا مهاجران حق دارند این مالیات را نپردازند و اصولا دلیلی برای وابسته بودن مهاجران به دولت انگلستان وجود ندارد. وی عقاید خود را در این زمینه در کتاب کوچکی تحت عنوان عقل سلیم Common Sense منتشر کرد که با وجود کمی جمعیت آمریکا در آن زمان، پانصد هزار نسخه فروش داشت و محرک بزرگی برای انقلاب استقلال آمریکا بود. در جریان انقلاب استقلال مهاجرنشینان که مسلحانه بود، پین در صف سربازان انقلاب قرار گرفت و با نطق و نوشته آنان را تشویق به مقاومت می کرد و به آنها می گفت که این انقلاب زود یا دیر باید صورت می گرفت زیرا که در عصر دلیل (Reason) ظلم عمر طولانی نخواهد داشت. پین آن چنان مورد توجه استقلال طلبان قرار گرفته بود که با وجود این که خارجی بود در آمریکا دارای مقام مهم دولتی شد. پین در فرانسه نیز به صف انقلابیون پیوست و کتاب حقوق بشر را نوشت.

وی در اینجا هم با وجود خارجی بودن به عضویت مجلس انقلاب فرانسه درآمد. در اینجا، فشار او مخصوصا روی این نکته بود که وظایف دولت و قوانین باید بسیار ساده باشند تا مردم آنها را بفهمند و درک کنند وی عقیده داشت که قانون و ضابطه هر چه واضحتر و ساده تر باشد، رعایت آن بهتر و سوء استفاده از آن کمتر خواهد بود. بی سواد، فقر، شکاف میان فقیر و غنی و استبداد را بزرگترین دشمنان پیشرفت و سعادت بشر می دانست. چون مخالف مجازات اعدام بود، در دوران ریسپیر تحت تعقیب قرار گرفت و به آمریکا بازگشت. یکی دیگر از عقاید او، کوتاه بودن دوره نمایندگی و محدود بودن دوره ها بود. او شدیداً مخالف دوره نمایندگی بیشتر از دو سال بود و می گفت که نمایندگی مردم نباید به صورت حرفه درآید که در آن صورت نماینده فاسد می شود و یا این که به تکبر و غرور می گراید و از مردم جدا می شود و فاصله می گیرد. نفوذ کلام او کمک کرد که دوره مجلس نمایندگان در آمریکا 2 ساله باشد و بعضی فرماندارها و شهردارها نتوانند بیش از یک یا دو دوره برای این سمت انتخاب شوند.